

Hei

Kevätlaskennat on nyt tehty ja tässä vähän analyysiä tuloksista. Ne perustuvat Varsinais-Suomen osalta 52 reittiin. Reittimäärä on viime vuosia pienempi. Kiitokset kaikille laskijoille!

Tuloksista kertova taulukko löytyy Turun lintutieteellisen yhdistyksen kotisivuilta osoitteesta

<https://www.tly.fi/tutkimus/talvilintulaskennat/talven-2023-2024-tulokset/>

Taulukossa on kolme osaa: perustaulukko, eloonjäämisprosentti ja laskijat. Tutustukaa näihin, niin saatte aika hyvän kuvan talven linnustosta. Tänä vuonna kyse on osin myös alkukevään linnustosta, sillä viime vuosien tapaan kevätmuutto ehti vaikuttaa tuloksiin. Taulukossa on paljon tietoa; tässä lukuohjeita perustaulukkoon: Sarake A lajit, sarakkeet B-H eri vuosikymmenten keskiarvot yks./10 reittikm, I-L viime vuosien yks./10 reittikm, M tämän talven arvo (= suhteellinen runsaus), N monellako reitillä laji tavattiin (yleisyys), O tämän talven yksilösumma ja P monellako reitillä laji tavattiin (%). Riveillä 143-144 on kaikenlaista yhteenlaskettua tietoa. Huomaa myös kommentit soluissa A143 ja A144. Tässä yhteenvedossa esiteltyt luvut ja paljon muuta löytyy kotisivujen taulukosta.

Koska suurin osa tiedoista on kerätty museon talvilintusivuilta (ks. alla), niin taulukossa on noudatettu museon ohjeita ns. sensitiivisten lajien osalta. Ko. lajit on merkitty taulukkoon vaalean keltaisella värillä ja niistä on taulukossa mukana vain yhteinen tieto runsaudesta. Esimerkiksi merikotka ja kanahaukka kuuluvat tähän ryhmään.

Valtakunnallista tietoa löytyy seuraavilta sivuilta: Luonnontieteellisen keskusmuseon LUOMUKSEN sivuilta voi laskeskella mm. eri yhdistysten reittien määriä. Niissä on hämmästyttäviä eroja! Täältä pystyy myös näkemään miten pitkään ja montako kertaa kutakin reittiä on laskettu. Joku reitti on voinut olla myös välillä pitkään laskematta.

<https://laji.fi/project/MHL.3/stats?tab=species&year=2023&season=spring>

Sivulta löytyy myös valtakunnallisia tai yhdistyskohtaisia lajikohtaisia diagrammeja kunkin lajin esiintymisestä eri vuosina (kohta lajit) sekä tietoja kaikista mahdollisista kautta aikojen lasketuista reiteistä ja niiden kartoista (kohta reitit). Kaikista reiteistä ei toki ole olemassa karttaa. Sieltä voi tarkistaa myös ovatko kaikkien omien laskentojesi tiedot mukana tilastoissa.

Tuloksia Varsinais-Suomesta

2010-luvun keskiarvo kevätlaskennoissa on 82 lajia, ja keväiden 2020-2023 keskiarvo 91 lajia. Näihin nähden nyt havaittua lajimäärää 95 voi pitää aika korkeana määränä. Yksilöitä nähtiin viime keväiden keskimääräinen summa eli 552 yks./10 reittikm. Kevätmuuton alku vaikutti hieman niin laji- kuin yksilömäärään. Yleisimmät lajit reittien määrällä arvioituna olivat sinitiaainen ja talitiainen, joita tavattiin 52 reitillä, varis ja käpytikka (51), viherpeippo (50) sekä mustarastas ja korppi (48).

Vastaavasti runsaimmat lajit olivat talitiainen (81 yks./10 reittikm), sinitiaainen (65), naakka (52), varis (35) sekä keltasirkku (34). Oudoin puutelaji oli räkättirastas, joka on tavattu viimeisen 10 vuoden aikana 10 kertaa kevätlaskennassa. Muista puutelajeista uivelo ja naurulokki on tavattu 9 kertaa, mustalintu 7 kertaa sekä ampuhaukka, valkoselkätikka, pohjantikka, rautiainen ja kulorastas viisi kertaa.

Uusia kevätlaskentalajeja olivat tylli ja västäräkki.

Lajikohtaisia tuloksia

Harmaahaikaroita oli kovan talven jälkeen kohtuullisen paljon, vaikka samoissa lukemissa ollaankin oltu viime aikojen keväänä. Vesilinnuilla sen sijaan näkyi jäätalven vaikutus. Kyhmyjoutsenia oli vähän. Samaa tasoa oli viimeksi keväällä 2018 ja vielä vähemmän 2013. Laulujoutsenia saapui lumesta ja jäästä välittämättä enemmän kuin kahtena edellisenä keväänä. Lajia tavattiin peräti 62 % reiteistä. Viimeksi laulujoutsen puuttui kokonaan keväällä 2011.

Kanadanhanhea lukuun ottamatta hanhia on nähty kevätlaskennassa vasta keväästä 2014 alkaen. Viime vuonna ei nähty yhtään hanhea, mutta nyt yhteensä 188 yksilöä, joista tundrahanhia yksi, kanadanhanhia 11, metsähanhia 80 ja merihanhia 96. Merihanhi teki uuden ennätysen.

Vesilintuja nähtiin yleisesti ottaen vähän. Sinisorsia oli tavanomainen määrä. Tukkasotkalla näkyi selvästi lajin uudehko tapa talvehtia Suomen vesillä, joka tuo lajin meille jäätalvesta huolimatta aiempaa aikaisemmin. Lapasotkia tavattiin Utön reitillä paljon, enemmän on ollut kevätlaskennassa vain 2017. Allihaahka tavattiin neljännen kerran laskennassa. Telkkiä tavattiin ennätysellisen paljon, toki suuri osa Kasnäsin reitillä. Telkkääkin voi koskea sama ilmiö kuin tukkasotkaa, sillä määrät ovat selvässä nousussa. Muista aikaisista kevätesilinnuista poiketen isokoskeloita tavattiin korkeintaan tavanomaisesti.

Merikotkia tavattiin vähän, edellisen kerran vähemmän niitä on ollut keväällä 2015. Toki laji silti oli runsain ja yleisin petolintu. Kana- ja varpushaukkoja oli vähän. Kanahaukkoja on ollut vähemmän viimeksi 2016. Varpushaukkoja on viimeksi ollut vähemmän 2021 ja 2016. Molempien määrät ovat kuitenkin olleet hyvällä tasolla viime vuosina.

Hiirihaukkoja oli samaa ennätysellistä tasoa kuin keväänä 2022 ja 2020. Laji havaittiin 31 % reiteistä ja siitä on tullut vakituinen talvehtija maakuntaan. Viimeksi laji on jäänyt näkemättä keväällä 2005. Osa yksilöistä lienee nykyään paikkalintuja. Piekanoja nähtiin myös paljon, vaikka hieman vähemmän kuin vuoden takainen ennätys. Laji ei ole runsastunut samalla tavalla kuin hiirihaukka, mutta on kyllä vakinaistunut talvehtijana.

Kanalinnuista pyytä ja metsoja tavattiin hieman normaalia suurempi määrä. Teeriä sen sijaan oli vähän, edellisen kerran samaa tasoa oli keväällä 2009. Peltopyytä nähtiin tavanomaisesti eli yksi parvi, tällä kertaa kolme yksilöä. Fasaaneja oli vähän, vielä vähemmän on ollut viimeksi keväänä 2011 ja 2012.

Kurki tavattiin neljännen kerran kevätlaskennassa. Ensimmäinen kerta oli keväällä 2014. Kahlaajia nähtiin peräti neljä lajia. Tylli oli uusi reittilaji. Töyhtöhyyppiä saapui paljon kevätmuutolta, enemmän on ollut vain 2020. Merisirrejä oli Utössä ja lisäksi nähtiin kaksi salaukseen menevää lehtokurppaa.

Kalalokin määrät vaihtelevat, tällä kertaa niitä oli melko vähän. Harmaalokkeja oli vähän, viimeksi vähemmän on ollut 2016. Merilokkeja oli myös vähän. Jäätalvi näkyi lokkien määrissä. Kesykyyhkyjä oli vähän, viimeksi vähemmän oli keväällä 2013. Uuttukyyhkyjä on vain pari kertaa (2014 ja 2019) ollut enemmän. Sepelkyyhkyjä on vain 2020 ollut enemmän. Sepelkyyhky on aikaistanut muuttoaan hyvin paljon viime vuosina, joka näkyy myös kevätlaskennassa. Kyse lienee ”kaupunki”kyyhkyistä? Sekä uuttu- että sepelkyyhkyjä tavattiin useammalla reitillä kuin kesykyyhkyjä.

Harmaapäätikkoja oli paljon ja laji näkyi tai kuului lähes joka toisella reitillä. Myös palokärkiä oli paljon. Laji on lisääntynyt viime vuosina, sillä ensimmäisen kerran 1 yksilö/10reittikm ylittyi vasta keväällä 2014 ja sen jälkeen vain kolme kertaa on jääty alle yhden yks./10 reittikm. Käpytikkoja oli kolmannen kerran yli 10 yks./10reittikm, edelliset olivat keväänä 2013 ja 2022. Pikkutikka teki myös hyvän tuloksen. Laji on selvästi lisääntynyt kevätlaskennoissa tällä vuosituhanella. Onko syynä kannan kasvu vai aikaistunut kevätsoidin ei ole tiedossa.

Kiurulla kevätmuutto toi laskentoihin paljon lintuja. Samaa tasoa on ollut vain keväinä 2020-2022 sekä 1975. Kevätmuutot ovat aikaistuneet, mutta silti edellisen kerran lajia ei nähty lainkaan keväällä 2018. Laji nähtiin 48 % reiteistä. Tilhiä tavattiin vähän ja vain kolmella reitillä. Nyt oli seitsemäs kevät peräkkäin, kun tilhiä on tavattu 1990-, 2000- ja 2010-luvun keskiarvoja vähemmän. Onko tilhen kevätensiintymisessä tapahtumassa muutos? Koskikara jatkoi tasapaksua esiintymistään nollan ja parin yksilön välillä, nyt kaksi. Peukaloisia ja punarintoja tavattiin kovan talven jälkeen vähän, mutta silti oli mukava huomata, että edes osa selvisi keväeseen.

Mustarastaita oli kovasta talvesta huolimatta paljon, mutta tämä lienee nykyistä normaalia. Laji tavattiin 92 % reiteistä. Tämä taso on kuitenkin kolmanneksen korkeampi kuin 2010-luvun keskiarvo. Räkättirastasta ei sen sijaan tavattu lainkaan. Viimeksi nolla on ollut keväällä 1995 ja sitä ennenkin vain viisi kertaa 1967 alkaneissa kevätlaskennoissa. Ilmiötä voisi luonnehtia poikkeukselliseksi. Kulorastas tavattiin nyt seitsemättä kertaa kevätlaskennassa. Ensimmäinen oli 2008 ja muut viimeisen 10 vuoden aikana. Kaikki lienevät olleet kevätmuuttajia?

Hippiäisellä meni kovan talven takia hyvin huonosti. Vähemmän on ollut vain 2019, 2010 ja huipukovana talvena 1987. Hippiäiskanta on ollut hienoisessa laskussa, tässä diagrammi TLY:n alueen talvikannasta:

<https://laji.fi/project/MHL.3/stats?tab=species&year=2023&season=spring&birdAssociationArea=ML.1089&species=MX.33954>

Viiksitimali yllätti, sillä luulin kovan talven vaikuttavan paljon lajin kantaan. Nyt laji teki kuitenkin uuden kevätennätyksen. Pyrstötiaisia oli vähän jo neljättä kevättä peräkkäin. Määrät ovat olleet selvästi alle 1990-luvulta alkavien vuosikymmenten keskiarvoja. Ehkä talvi kuitenkin oli lajille ankara.

Metsätiaiset (hömö ja töyhtö) ovat edelleen hyvin vähissä. Hömötiaisia oli viidettä vuotta peräkkäin alle yksi yks./10 reittikm. Koskaan aiemmin ei näin ole tapahtunut. Töyhtötiaisia oli nyt yhdeksättä kertaa viimeisen 10 vuoden aikana alle kaksi yks./10 reittikm. Koskaan aiemmin ei näin ole tapahtunut. Nyt töyhtötiainen teki uuden vähäisyysennätyksen. Huomaa, että töyhtötiainen tavattiin lähes kaksi kertaa useammalla reitillä kuin hömötiainen. Kuten jo aiemmissa tämän talven laskennoissa ja Pihabongauksessa oli selvinnyt, niin kuusitiaisten määrä oli syksyn suurvaelluksesta huolimatta ihan tavallisella tasolla.

Talitiaisia tavattiin hieman normaalia enemmän ja sinitiaisia vähän tavallista vähemmän. Eli lintulautojen tiiasiin ei kovalla talvella ollut merkitystä. Eloojäämis% välilehdeltä huomaa, miten tiasten ääntely lisääntyy kevään koittaessa ja tämä näkyy havaituissa yksilömäärissä.

Pähkinänakkeleita tavattiin Ruissalossa kahdella reitillä yhteensä neljä yksilöä. Aiemmin samaa tai enemmän on havaittu 2014 (4 yks.), 1996 (13) ja 1977 (6). Vaikka laji on hiljalleen runsastunut meilläkin, niin syksyn 1995 ennätysvaelluksen tuomaan yksilömäärään on vielä matkaa. Edelleen ihmettelyn puukkiipijän runsautta nykymetsissä. Laji teki keväällä 2020 ennätyksen ja edelleen niitä on paljon. Ilmeisesti ilmastonmuutoksen vaikutukset eli talvien leudontuminen kumoaa metsien tilan huononemisen.

Isolepinkäisiä oli tavallista enemmän ja vain muutamia kertoja on ollut samaa suuruusluokkaa tai enemmän. Ilmeisesti aikaisin alkanut ja kovana jatkunut talvi ei kuitenkaan vaikuttanut lajiin. Ruokaa taisi riittää? Närhiä oli tavallista enemmän, samaa luokkaa on ollut vain viisi kertaa aiemmin. Harakoita oli toista kevättä peräkkäin vähän. Keväällä 2005 ja sitä aiemmin oli samaa tasoa tai vähemmän. Harakan kannannousu lienee taittunut:

<https://laji.fi/project/MHL.3/stats?tab=species&birdAssociationArea=ML.1089&species=MX.37122&year=2023>

Naakkoja ja varikseja oli viime vuosien normaali määrä, mutta pitemmällä tähtäimellä paljon. Molemmissa lajeilla kevätmuutto lienee tuonut lisäystä. Korppeja oli tavanomaisesti ja lajin kanta lienee vakiintunut pitkän nousun jälkeen:

<https://laji.fi/project/MHL.3/stats?tab=species&birdAssociationArea=ML.1089&species=MX.37178&year=2023>

Kuten tunnettua, niin varpusella menee huonosti ja nyt toista vuotta peräkkäin erittäin pieni määrä. Pikkuvarpusia oli viime vuosien normaalisti ja kanta näyttää nyt vakiintuneen tälle tasolle. Peippoja oli hyvin vähän, samaa tasoa oli viimeksi 1997 ja yhteensäkin näin vähän vain kuusi kertaa kevätlaskennoissa. Järrejä oli myös vähän, mutta järrillä tällainen määrä on vain normaalia vaihtelua. Viherpeippoja oli nyt hieman viime vuosia enemmän. Alan jo uskoa, että laji ei enää kykene nousemaan viidentoista vuoden takaiseen kukoistukseen, mutta kanta näyttää vakiintuneen tähän nykyiseen tasoon:

<https://laji.fi/project/MHL.3/stats?tab=species&birdAssociationArea=ML.1089&species=MX.36283&year=2023>

Tikli teki uuden ennätyksen, kuten oli talvella nähdyistä isoista parvista odotettavissa. Vihervarpusia oli vaihteeksi vähän. Lajin määrät vaihtelevat hyvin paljon vuodesta toiseen ravintolanteesta johtuen. Hemppo on ollut kevätlaskennoissa aika satunnainen. Nyt niitä oli vaihteeksi kohtalaisen paljon, viimeksi enemmän on ollut 2015. Urpiaisia oli paljon, ehkä sellaista kerran 10 vuodessa tasoa.

Käpylintuja tavattiin kohtalaisen paljon, yhteensä suunnilleen kaksinkertainen määrä viime vuosikymmenten keskiarvoon verrattuna. Pikkukäpylinnut taitavat pesiä runsaana tänä keväänä. Punatulkkuja ja keltasirkkuja oli hieman tavallista enemmän.

Lopuksi voi vielä tutustua siihen, miten lintumäärät ovat muuttuneet talven mittaan. Siihen löytyy tietoja alataulukosta "eloonjäämis%". Siellä voi mietiskellä, miten kova talvi vaikuttaa linnustoon. Katso vaikka hippiaistä jonka määrä tippui neljännekseen vuodenvaihteen jälkeen. Mukavaa ajanvietettä taulukon parissa toivottaa

Epa